

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.410.6.1.2025

Pani
Justyna Jurga-Maszczyk
Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury
Brójce 39b,
95-006 Brójce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/068 Funkcjonowanie gminnych ośrodków kultury w województwie łódzkim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Kultury w Brójcach (dalej także: <i>GOK lub Ośrodek</i>), Brójce 39b, 95-006 Brójce.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Justyna Jurga-Maszczyk Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Brójcach od dnia 1 kwietnia 2021 r. (dalej: <i>Dyrektor</i>).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i realizacja zadań statutowych gminnych ośrodków kultury. 2. Prowadzenie gospodarki finansowej gminnych ośrodków kultury.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Emilia Wyciszkievicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/28/2025 z dnia 3 kwietnia 2025 r. (dowód: akta kontroli str. 1-9)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Gminny Ośrodek Kultury w Brójcach co do zasady prawidłowo i rzetelnie prowadził gospodarkę finansową i realizował zadania statutowe, jednak w jego działalności stwierdzono nieprawidłowości.

Zakres działania Ośrodka obejmował przedsięwzięcia kulturalne i wpisywał się w cele i zadania określone w statucie i dokumentach o jego utworzeniu. Program działania GOK został rzetelnie opracowany, jednak nie opublikowano go w sposób określony w przepisach prawa. W oparciu o program działania corocznie ustalano szczegółowe plany pracy, które były sukcesywnie realizowane i aktualizowane w okresach miesięcznych, co pozwoliło na zapewnienie atrakcyjnej oferty, odpowiadającej potrzebom kulturalnym szerokiego grona społeczności lokalnej.

Dyrektor prawidłowo i rzetelnie określił regulamin organizacyjny GOK oraz zasady wynagradzania pracowników. W oparciu o skontrolowaną próbę³ ustalono, że wynagrodzenia były wypłacane zgodnie z przepisami prawa oraz wewnętrznymi uregulowaniami. Rekrutacja pracowników prowadzona była jawnie i przejrzysto.

Placówki użytkowane przez GOK zostały właściwie zabezpieczone przed potencjalnymi zagrożeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Żadna z nich nie została jednak dostosowana (lub w pełni dostosowana) do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Polityka rachunkowości GOK nie zawierała części wymaganych elementów, była nieaktualna i niedostosowana do bieżących potrzeb. Gospodarka finansowa prowadzona była w oparciu o plan finansowy, w sposób zgodny z przepisami prawa i rzetelny. Na próbie przychodów w kwocie 189,3 tys. zł⁴ stwierdzono, że otrzymane przez GOK dotacje i inne pozyskane środki, zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz rozliczone według zawartych umów i rzetelnie. Dowody księgowe, stanowiące podstawę rozliczeń, z jednym wyjątkiem (dot. kwoty 22,3 tys. zł), zostały prawidłowo opisane i ujęte w księgach rachunkowych GOK. Skontrolowane zamówienia przeprowadzono prawidłowo i rzetelnie udokumentowano, a umowy obejmujące poszczególne zakupy gwarantowały zabezpieczenie interesu prawnego i ekonomicznego Ośrodka.

Skontrolowane sprawozdania⁵ zostały terminowo przekazane do właściwych odbiorców. Nieprawidłowości stwierdzone w części z nich dotyczyły błędów w wykazaniu niektórych przychodów. W pozostałym zakresie sprawozdania zawierały rzetelne dane.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę: pozytywną, negatywną albo w formie opisowej.

³ Skontrolowano 23,4% wynagrodzeń wypłaconych w latach 2022-2024 - na kwotę 414,8 tys. zł.

⁴ Stanowiących 5,3% przychodów osiągniętych w latach 2022-2024.

⁵ Ocenie podlegały sprawozdania roczne z wykonania planu finansowego za 2022, 2023 i 2024 r., informacje o przebiegu wykonania planu za pierwsze półrocze danego roku, sprawozdania Rb-N i Rb-Z za IV kwartał danego roku oraz wybrane sprawozdania statystyczne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i realizacja zadań statutowych gminnych ośrodków kultury.

Opis stanu faktycznego

1.1. Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Brójcach został powołany uchwałą Rady Gminy w Brójcach z dnia 16 lutego 1999 r.⁷ Według Statutu GOK, stanowiącego załącznik do ww. uchwały (ze zm.), celem Ośrodka było prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej w kraju i za granicą, w tym rozwój i kształtowanie potrzeb oraz aspiracji kulturalnych drogą powszechnego i aktywnego uczestnictwa mieszkańców gminy oraz upowszechnianie czytelnictwa, prowadzenie działalności informacyjnej z zakresu czytelnictwa, udostępnianie czasopism i zbiorów bibliotecznych.

Ośrodek został wpisany do Księgi rejestrowej instytucji kultury prowadzonej przez Organizatora, tj. Gminę Brójce, o czym szerzej w punkcie 1.3 wystąpienia.

(akta kontroli str. 10-24)

Według Statutu GOK, do głównych zadań Ośrodka należało m.in. organizowanie różnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę; tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i twórczości ludowej oraz klubów i kół zainteresowania, sekcji, zespołów i innych form organizacyjnych; organizowanie spektakli, koncertów, festiwali, wystaw, odczytów, imprez, działalności rozrywkowo-rekreacyjnej, prowadzenie własnych form pracy środowiskowej, kursów tańca, muzyki, języków obcych; czuwanie nad udostępnianiem zbiorów bibliotecznych (itp.).

Na podstawie § 11 pkt 5 Statutu, Ośrodek mógł prowadzić także inną niż kulturalna działalność w zakresie zbieżnym z jego działalnością podstawową, a środki z tej działalności wykorzystywać na działalność statutową.

Działalność taka nie była w GOK prowadzona.

(akta kontroli str. 13-16, 115-134)

W skład Ośrodka wchodziły: Dom Kultury w Brójcach, dwie biblioteki publiczne – w Brójcach i w Kurowicach oraz trzy świetlice środowiskowe – w Stefanowie, w Bukowcu i w Leśnych Odpadkach.

(akta kontroli str. 13, 25-27)

W okresie od 2022 do 2024 r. GOK zrealizował 196 imprez za łączną kwotę 908,1 tys. zł, z tego w kolejnych latach: 48 imprez za 168,1 tys. zł, 64 imprezy za 283,5 tys. zł i 84 imprezy za 456,5 tys. zł. Poszczególne imprezy były wydarzeniami o charakterze kulturalnym, wpisywały się w zadania określone z Statucie Ośrodka oraz odpowiadały przedmiotowi działalności określonego dla GOK w księdze rejestrowej instytucji kultury.

(akta kontroli str. 11-24, 115-134)

Odnośnie do przyczyn corocznego wzrostu liczby imprez i ich kosztów Dyrektor wyjaśniła, że 2022 r. był okresem odbudowy działalności kulturalnej po długotrwałych ograniczeniach pandemicznych. Z uwagi na nadal istniejące ograniczenia organizacyjne, ostrożność społeczną oraz mniejsze możliwości budżetowe GOK, liczba imprez oraz ich rozmiar były mniejsze. W kolejnych

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Uchwała nr IV/21/99 w sprawie reorganizacji placówek upowszechniania kultury w gminie Brójce.

latach wzrost wynikał z inflacji oraz wyższych cen usług i wynagrodzeń. Z każdym kolejnym rokiem GOK rozszerzał ofertę kulturalną, organizując wydarzenia dla szerszego grona odbiorców. Dodatkowo, w latach 2022 i 2023 zorganizowano jedną imprezę masową rocznie, natomiast w 2024 r. dwie takie imprezy.

(akta kontroli str. 1379-1381)

W ramach zajęć stałych pracownicy etatowi oraz instruktorzy, zatrudnieni na podstawie umówów cywilnoprawnych, prowadzili zajęcia wokalne, taneczne, twórcze, nauki gry na instrumentach, próby zespołów śpiewaczych i orkiestry itp.

(akta kontroli str. 13-17, 135-138)

Jak poinformował Wójt Gminy Brójce, w ocenie Organizatora połączenie zadań sportowych i kulturalnych w jednej instytucji może być korzystne, szczególnie dla małych i średnich gmin, m.in. w wyniku efektywniejszego wykorzystania zasobów kadrowych, lokalowych i sprzętowych oraz ułatwienia planowania i realizacji wydarzeń o charakterze interdyscyplinarnym. Dotychczas nie przeprowadzono szczegółowych analiz ekonomicznych dotyczących konsolidacji instytucji kultury i sportu w Gminie Brójce, jednak według szacunków dokonanych na podstawie dotychczasowej wiedzy i porównań z podobnymi jednostkami, połączenie zadań mogłoby przynieść oszczędności rządu do kilkunastu procent.

(akta kontroli str. 1376-1378)

1.2. Program działania GOK, o którym mowa w art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁸, został zatwierdzony przez Organizatora z dniem 1 kwietnia 2021 r., tj. z dniem powołania Dyrektora. Nie został opublikowany na stronie internetowej Ośrodka⁹, co opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 1.

(akta kontroli str. 2, 40-44)

Program działania obejmował ogólną koncepcję programową i organizacyjną GOK na lata 2021-2028 (tj. na czas powołania Dyrektora), w tym wskazywał planowane zajęcia, wpisujące się w podstawowy cel działalności Ośrodka.

(akta kontroli str. 2, 40-44)

W okresie objętym kontrolą szczegółowe plany pracy Ośrodka ustalone były w perspektywie rocznej¹⁰, co odpowiadało wymogom określonym w § 10 pkt 1 Regulaminu organizacyjnego GOK¹¹ oraz w § 8 Regulaminu kontroli zarządczej¹². Zgodnie z Regulaminem kontroli zarządczej (§ 8), każdy plan wskazywał cel statutowy Ośrodka (obejmujący wielokierunkową działalność kulturalną) oraz wyszczególniał zadania służące jego realizacji, w tym imprezy przewidziane w kolejnych miesiącach danego roku, zajęcia stałe, osoby odpowiedzialne za określone zadania oraz zasoby przewidziane do ich realizacji.

W planach na poszczególne lata przewidziano: spotkania noworoczne, spotkania autorskie, kino plenerowe, konkursy fotograficzne, recytatorskie, plastyczne, wokalne, obchody Dnia Matki, Dnia Dziecka, Dnia Kobiet, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Seniora, Dnia Ziemniaka, Podwieczorki z Gwiazdą, spektakle, imprezy muzyczne, koncerty Amatorskich Zespołów Śpiewaczych, spotkania okolicznościowe, pikniki integracyjne i rodzinne, grzybobranie, Noc Bibliotek, obchody Dnia Niepodległości, udział w konkursie darcia pierza, wizyty Mikołaja w szkołach, wakacje i ferie zimowe dla dzieci, wyjazdy do teatru i na widowiska, wycieczki dla Kół Gospodyń Wiejskich i Amatorskich Zespołów Śpiewaczych.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 87, dalej: *ustawa o działalności kulturalnej*.

⁹ Nie był opublikowany także na właściwej stronie Organizatora.

¹⁰ Na kolejne lata objęte kontrolą w dniach: 17 stycznia 2022 r., 16 stycznia 2023 r., 17 stycznia 2024 r. i 2 stycznia 2025 r., tj. w dacie wydania przez Dyrektora zarządzenia w sprawie ustalenia planu finansowego GOK na dany rok budżetowy.

¹¹ Regulamin wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 5/2016 z dnia 19 kwietnia 2016 r.

¹² Regulamin wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 4/2014 z dnia 3 marca 2014 r.

Wśród zajęć stałych przewidziano: naukę gry na gitarze i na keyboardzie, zajęcia wokalne, twórcze, kulinarne, tańca współczesnego, zajęcia pn. *Igła i Nitka*, papieroplastykę, warsztaty rysunku i malarstwa, Klub Małego Gaduły, gimnastykę z elementami tańca ludowego dla Seniorów, próby Zespołów Pieśni i Tańca, orkiestry Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) Kurowice, Amatorskich Zespołów Śpiewaczych Bukowianki, Leśnianki i Stefanów.

(akta kontroli str. 25-37, 45-67)

Szczegółowe plany pracy były sukcesywnie realizowane i równocześnie aktualizowane - w okresach miesięcznych - poprzez dostosowanie do bieżących potrzeb i uwzględnienie dodatkowych wydarzeń takich jak m.in. wyjazdy do kin, muzeów, konkursy, zabawy, warsztaty, spotkania z zaproszonymi gośćmi, spotkania organizacyjne.

(akta kontroli str. 68-102)

Dyrektor wyjaśniła, że 2022 r. był dla Ośrodka szczególnie trudny, ponieważ w związku z pandemią COVID-19 zaistniały nieprzewidziane okoliczności, które wpłynęły na realizację zaplanowanych wydarzeń. Jak wyjaśniła Dyrektor, w kolejnych latach GOK zrealizował więcej wydarzeń kulturalnych, niż pierwotnie zakładały plany roczne.

(akta kontroli str. 212-213)

Według sprawozdania K-07¹³ w latach 2022-2024 wzrosła liczba imprez zorganizowanych przez GOK - z 48 do 64 i do 84 (łącznie 196), jak również liczba ich uczestników - z 2200 do 5183 i do 5899 osób. Oferta Ośrodka była urozmaicona i obejmowała 61 spotkań/prelekcji/wykładów, 45 imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych, 35 warsztatów, 16 wystaw, 12 festiwali i przeglądów artystycznych, 11 konkursów, 11 imprez artystycznych, trzy pokazy teatralne i dwa seanse filmowe. Wymienione przedsięwzięcia realizowane były przez poszczególne placówki wchodzące w skład Ośrodka, tj. przez Dom Kultury w Brójcach (135), Świetlicę w Leśnych Odpadkach (23), Świetlicę w Bukowcu (21) oraz Świetlicę w Stefanowie (17). Żadna z imprez nie była odpłatna.

W ww. podmiotach działały także grupy artystyczne - łącznie 10 w 2022 r. i po 11 w 2023 i 2024 r. - skupiające corocznie większą liczbę członków - 136, 145, 154. Były to cztery grupy muzyczno-instrumentalne, trzy/cztery grupy folklorystyczne, dwie grupy wokalne i jedna taneczna.

Ponadto, w Domu Kultury w Brójcach i w Świetlicy w Bukowcu funkcjonowały koła/kluby/sekcje - łącznie trzy na koniec 2023 r. i cztery na koniec 2024 r., skupiające odpowiednio 64 i 64 członków, w różnych grupach wiekowych, których przedmiotem zainteresowania była plastyka/technika, logarytmika, zajęcia twórcze, kulinarne i ruchowe.

(akta kontroli str. 139-211)

1.3. W okresie objętym kontrolą, w GOK wywiązywano się z obowiązku określonego w art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej¹⁴, tj. sporządzano wymagane sprawozdania statystyczne i terminowo przekazywano je do Głównego Urzędu Statystycznego (GUS):

- F-01/dk - kwartalne sprawozdania o finansach instytucji kultury za kolejne kwartały 2022, 2023 i 2024 r. zostały przekazane w terminach do 30 kwietnia, do 30 lipca, do 30 października danego roku i do 30 stycznia następnego roku. Analiza prawidłowości danych, przeprowadzona na podstawie sześciu sprawozdań¹⁵ wykazała, że we wszystkich ujęto właściwe dane o poniesionych kosztach i uzyskanym wyniku finansowym. W trzech

¹³ Sprawozdanie statystyczne z działalności centrum kultury, domu kultury, ośrodka kultury, klubu, świetlicy.

¹⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1799.

¹⁵ Do kontroli wybrano sprawozdania za II i IV kwartał 2022, 2023 i 2024 r.

przypadkach (w sprawozdaniach za II kwartał 2022 r. oraz II i IV kwartał 2024 r.) ujęto także właściwe dane o osiągniętych przychodach. W pozostałych trzech sprawozdaniach część przychodów nieprawidłowo przyporządkowano do poszczególnych kategorii, co opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 2a;

(akta kontroli str. 106-107, 214-240, 245, 285, 330, 360, 373, 387)

- F-02/dk – roczne sprawozdania o finansach instytucji kultury za 2022, 2023 i 2024 r. zostały przekazane do GUS nie później niż do 31 marca następnego roku. We wszystkich wykazano dane o aktywach, pasywach, kosztach i zatrudnieniu zgodne z danymi przedstawionymi w sprawozdaniach finansowych GOK oraz objaśnieniami do formularza F-02/dk. Z wyjątkiem sprawozdania za 2023 r., w którym w nieodpowiedniej rubryce wykazano otrzymaną dotację celową (co opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 2b), prawidłowo wykazano także osiągnięte przychody;

(akta kontroli str. 241-359, 404-455)

- K-07 – roczne sprawozdania z działalności centrum kultury, domu kultury, ośrodka kultury, świetlicy za 2022, 2023 i 2024 r. zostały przekazane do GUS nie później niż do 24 lutego następnego roku. W sprawozdaniach każdorazowo wykazano wymagane dane statystyczne dotyczące działalności Domu Kultury w Brójcach oraz Świetlic w Bukowcu, Stefanowie i w Leśnych Odpadkach m.in. w zakresie zorganizowanych imprez, funkcjonujących grup artystycznych, kół i klubów. Liczbę uczestników ustalano w oparciu o listy /zapisy (w przypadku wydarzeń zamkniętych), szacowania frekwencji na podstawie obserwacji, liczby przygotowanych miejsc (dla imprez plenerowych i otwartych), posługiwano się dodatkowo dokumentacją fotograficzną (zawłaszcza w przypadku wydarzeń masowych) oraz danymi o zasobach infrastrukturalnych (liczba dostępnych krzeseł, pojemność sal).

(akta kontroli str. 115-134, 139-211, 484-498, 992-995)

1.4. Według wyjaśnień Dyrektora GOK efekty działań Ośrodka były monitorowane m.in. poprzez obserwację frekwencji i aktywności uczestników wydarzeń, analiz opinii i sugestii uczestników i mieszkańców, ankiety pracownicze¹⁶. Do oceny skuteczności działań wykorzystywano kryteria takie jak realizacja założonych celów i zadań, frekwencja i zainteresowanie mieszkańców, poziom zaangażowania uczestników, opinie społeczności lokalnej, efektywność organizacyjna i wykorzystanie zasobów. Jak wyjaśniła Dyrektor, w GOK na początku każdego roku opracowywano cele i zadania roczne, które stanowiły punkt odniesienia do oceny skuteczności działań. Następnie opracowywano miesięczne plany pracy, wyznaczające kierunki i umożliwiające systematyczny monitoring. Do mechanizmów i procedur monitorowania Dyrektor zaliczyła sprawozdania merytoryczne i finansowe, notatki służbowe sporządzane po każdym wydarzeniu i dokumentujące szczegółowo ich przebieg, kroniki działalności oraz dokumentację zdjęciową.

(akta kontroli str. 992-1003)

1.5. Według danych zawartych w Księdze rejestrowej instytucji kultury, prowadzonej przez Organizatora, przedmiotem działalności Ośrodka było prowadzenie wielokierunkowej działalności zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej, upowszechnianie czytelnictwa. Według rejestru, od dnia utworzenia Ośrodka, przedmiot jego działalności nie uległ zmianie i odpowiadał celowi określonemu w Statucie GOK.

¹⁶ Anonimowe ankiety wewnętrzne przeprowadzane raz w roku, służące diagnozie atmosfery pracy oraz efektywności działań zespołu.

Wpisy w rejestrze za okres od 2022 r. obejmowały dane zgodne z dokumentacją GOK, w tym aktualne dokumenty będące podstawą działalności Ośrodka, informacje dotyczące Dyrektora oraz osób upoważnionych do jego zastępowania, a także adnotacje o złożeniu bilansów za poszczególne lata.

(akta kontroli str. 17-24)

1.6. Regulamin organizacyjny GOK został wprowadzony zarządzeniem Dyrektora z dnia 19 kwietnia 2016 r., po zasięgnięciu opinii Organizatora, tj. zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej¹⁷. Od tego czasu nie ulegał zmianom. Zawierał aktualne dane o organizacji GOK. Wskazywał cele i zadania zbieżne z celem i zadaniami statutowymi, a także obowiązki i zakres odpowiedzialności przewidziany dla poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk pracy.

(akta kontroli str. 14, 25-39, 110, 139)

1.7. W GOK nie określono wewnętrznych zasad rekrutacji pracowników.

(akta kontroli str. 456)

W okresie objętym kontrolą, dwukrotnie – 5 października i 9 grudnia 2022 r. – ogłoszono nabór na wolne stanowisko pracy – bibliotekarza w Bibliotece Publicznej w Kurowicach. Ponowne ogłoszenie konkursu wynikało z faktu, iż pracownik zatrudniony na to stanowisko od 1 grudnia 2022 r. złożył wypowiedzenie umowy o pracę w dniu 9 grudnia 2022 r., bez podania przyczyny.

(akta kontroli str. 456, 470)

Oba ogłoszenia o naborze zostały opublikowane na stronie BIP¹⁸ oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń na 25 (pierwsze) i na pięć dni (kolejne) przed terminem na złożenie dokumentów. W ogłoszeniach zawarto istotne informacje o warunkach zatrudnienia, wymaganym doświadczeniu, wykształceniu, umiejętnościach, opisano zakres zadań wykonywanych na stanowisku, wymagane dokumenty oraz podano informacje o terminie i miejscu ich składania. We wskazanym terminie w obu przypadkach wpłynęła jedna oferta. W wyniku przeprowadzonych naborów na stanowisko bibliotekarza zatrudniono osobę spełniającą wymagania formalne. Z przebiegu postępowań sporządzone zostały protokoły, w których m.in. wskazano wszystkie istotne elementy potwierdzające spełnianie warunków, a także opisano informacje dotyczące przebiegu rozmów kwalifikacyjnych. Wyniki naborów opublikowano na stronie BIP oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń.

(akta kontroli str. 456-483)

W GOK nie powołano komisji rekrutacyjnej, a wyboru kandydatów dokonywał jednoosobowo Dyrektor.

(akta kontroli str. 456, 465-466, 478-479)

1.8. W okresie objętym kontrolą, obsadzono wszystkie stanowiska wyszczególnione w regulaminie organizacyjnym (w § 6).

Stan zatrudnienia pracowników w Ośrodku nieznacznie się zmniejszył i wynosił: 10 osób w 2022 r. (8,9 etatów), dziewięć osób w 2023 r. i 2024 r. (po 8,5 etatów) i dziewięć osób w I kwartale 2025 r. (8 etatów). Zadania przewidziane dla pracowników artystycznych wykonywała jedna osoba¹⁹, zatrudniona na pełen etat w latach 2022-2024 r. oraz na pół etatu w 2025 r. Pozostali pracownicy wykonywali zadania przewidziane dla administracji i obsługi²⁰.

¹⁷ W GOK nie funkcjonowały organizacje związkowe ani stowarzyszenia twórców (w związku z powyższym nie było konieczności uzyskania ich opinii).

¹⁸ Biuletyn Informacji Publicznej.

¹⁹ Instruktor ds. kulturalno-oświatowych.

²⁰ M.in. księgowa, bibliotekarze, opiekuni świetlicy/instruktorzy, osoba sprzątająca.

Dodatkowo, na podstawie umów cywilnoprawnych zatrudniano w latach 2022-2024 odpowiednio 12, 16 i 23 osoby, z tego większość do realizacji zadań o charakterze artystycznym - osiem, 10 i 15 osób²¹.

Koszty poniesione z tytułu zatrudnienia zwiększyły się z 495,2 tys. zł w 2022 r. do 628,4 tys. zł w 2023 r. i 910,4 tys. zł w 2024 r., a w I kwartale 2025 r. wyniosły 226,3 tys. zł, z tego:

- koszty zatrudnienia pracowników z 423,2 tys. zł do 516,1 tys. zł i do 765,4 tys. zł, a w I kwartale 2025 r. wyniosły 187,5 tys. zł;
- koszty związane z realizacją umów cywilnoprawnych z 72,0 tys. zł do 112,3 tys. zł i do 145,0 tys. zł, a w I kwartale 2025 r. wyniosły 38,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 27, 108-111, 483)

Jak wyjaśniła Dyrektor, w GOK nie zatrudniano pracowników artystycznych z uwagi na specyfikę działalności instytucji oraz przyjęty model organizacyjny. Działalność Ośrodka realizowana była głównie przez współpracę z lokalnymi twórcami, animatorami oraz instruktorami, co pozwalało na większą elastyczność organizacyjną i dostosowanie kadry do aktualnych potrzeb programowych i budżetowych. Dodatkowo, ograniczenia finansowe nie pozwalały na tworzenie stałych etatów artystycznych. W ocenie Dyrektora brak pracowników artystycznych nie wpływał negatywnie na jakość realizowanych zadań. Pozytywną stroną przyjęcia takiej formy działania była m.in. większa dostępność do konkretnych specjalistów i twórców, możliwość wzbogacania programu o nowe, innowacyjne formy działań, co byłoby trudniejsze do osiągnięcia w przypadku stałego, ograniczonego składu artystycznego. Dzięki rotacji i różnorodności zapraszanych twórców GOK mógł zapewnić zróżnicowaną i dynamiczną ofertę kulturalną, odpowiadającą potrzebom mieszkańców gminy.

(akta kontroli str. 112-114)

W okresie objętym kontrolą, pracownicy GOK kierowani byli na szkolenia związane z doskonaleniem zawodowym. Według oświadczeń Dyrektora, dla Ośrodka nie został opracowany formalny plan szkoleń, lecz korzystano z dostępnych form doskonalenia, zapewniając dostęp do najbardziej odpowiednich i aktualnych ofert.

Zrealizowane przez poszczególnych pracowników szkolenia dotyczyły m.in. zagadnień z zakresu podatków, naliczania wynagrodzeń, planów instytucji kultury, zasad rachunkowości instytucji kultury, możliwości pozyskiwania funduszy dla sektora kultury, przygotowania i realizacji wniosków grantowych, komunikacji z czytelnikami, prowadzenia księgozbioru, pracy z osobami niepełnosprawnymi, projektowania graficznego, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

(akta kontroli str. 499-502)

1.9. Warunki wynagradzania za pracę oraz stanowiska pracy w GOK zostały określone przez Dyrektora w regulaminie wynagradzania²², tj. w sposób zgodny z art. 31d ust. 2 ustawy o działalności kulturalnej. Regulamin miał zastosowanie do pracowników zatrudnionych w GOK, z wyłączeniem osób zarządzających. W regulaminie m.in. wyszczególniono składniki wynagrodzenia i inne świadczenia związane z pracą, opisano zasady ich ustalania, przyznawania i wypłacania, wskazano minimalny poziom wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach oraz kategorii zaszeregowania. Zasady ustalania dodatku za wieloletnią pracę, dodatku funkcyjnego, dodatku specjalnego (m.in. za okresowo zwiększony zakres obowiązków, dodatkowo powierzone

²¹ M.in. instruktorzy gry na instrumentach, instruktorzy tańca i śpiewu, kapelmistrz, pisarka, muzycy, kabareciarze.

²² Zarządzenie Dyrektora nr 3/2016 z dnia 18 marca 2016 r. ze zm.

zadania), nagród za szczególne osiągnięcia, nagród jubileuszowych oraz odpraw, uwzględniały wymogi wynikające z treści art. 31 oraz art. 31b i c ustawy o działalności kulturalnej oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 października 2015 r. w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury²³.

Dodatkowo, w GOK obowiązywał regulamin premiowania i nagród pracowników GOK, wprowadzony przez Dyrektora w 2016 r.²⁴ i stanowiący uzupełnienie zasad określonych w regulaminie wynagradzania.

(akta kontroli str. 800-830)

Szczegółowa kontrola wynagrodzeń trzech losowo wybranych pracowników GOK²⁵, którym w latach 2022-2024 wypłacono łącznie 414,8 tys. zł (23,4% wynagrodzeń wypłaconych w tym okresie), wykazała, że:

- na podstawie umów o pracę, wynagrodzenie pracowników składało się m.in. z wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego w regulaminie wynagradzania dla danego stanowiska oraz dodatku za wieloletnią pracę, zgodnie z art. 31 ust. 1-3 ustawy o działalności kulturalnej. Pracownikom naliczano i wypłacano wynagrodzenie w kwotach zgodnych z umową o pracę i nie niższych od minimalnego wynagrodzenia za pracę, przewidzianego przepisami prawa²⁶;
- przyznanie premii uznaniowych i nagród rocznych było pisemnie uzasadniane, co było zgodne z § 15 ust. 2-3 regulaminu wynagradzania. Według uzasadnień pracownicy spełnili warunki do otrzymania premii/nagród, określone w regulaminie premiowania i nagród pracowników;
- odprawa emerytalna w kwocie 33,1 tys. zł została naliczona i wypłacona z zachowaniem warunków określonych w § 17 ust. 1-3 regulaminu wynagradzania, tj. w wysokości odpowiadającej przysługującej wielokrotności miesięcznego wynagrodzenia, uwzględniającej prawidłowo obliczony staż pracy, oraz nie niższej niż określona w art. 31c ust. 1 ustawy o działalności kulturalnej;
- nagroda jubileuszowa w kwocie 7,9 tys. zł została naliczona i wypłacona z zachowaniem zasad określonych w sposób zgodny z art. 31b ust. 3 i 4 ustawy o działalności kulturalnej oraz § 16 regulaminu wynagradzania, tj. w wysokości odpowiadającej przysługującej wielokrotności miesięcznego wynagrodzenia, uwzględniającej prawidłowo obliczony staż pracy;
- umowy cywilnoprawne (cztery) na łącznie 6,1 tys. zł, które zawarto z jednym z pracowników, nie obejmowały zadań przewidzianych w zakresie obowiązków - dotyczyły zlecenia uszycia strojów ludowych;
- przy ustalaniu wysokości wynagrodzeń i nagród stosowano jednolite zasady postępowania.

(akta kontroli str. 800-831, 1186-1356)

1.10. Placówki wchodzące w skład GOK mieściły się w pięciu lokalach/budynkach, udostępnionych Ośrodkowi w ramach użyczenia, których właścicielem/ zarządcą/ administratorem były inne podmioty²⁷.

W wyniku oględzin, przeprowadzonych pod kątem dostosowania obiektów użytkowanych przez GOK do potrzeb osób niepełnosprawnych ustalono, że:

- w jednej lokalizacji²⁸ (na pięć) zapewnione zostało wydzielone i oznaczone miejsce postojowe dla samochodów użytkowanych przez osoby

²³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1798.

²⁴ Załącznik do zarządzenia Dyrektora nr 4/2016 z dnia 18 marca 2016 r.

²⁵ Instruktora ds. kulturalno-oświatowych, bibliotekarza, opiekuna świetlicy/sprzątaczkę.

²⁶ W przypadku jednej z osób wyrównanie do wynagrodzenia minimalnego za lipiec 2023 r. wypłacono w sierpniu 2023 r.

²⁷ Gmina, szkoła, OSP.

²⁸ Przed budynkiem w którym znajdowały się pomieszczenia użytkowane przez Bibliotekę Publiczną i Dom Kultury w Brójcach.

niepełnosprawne. W pozostałych lokalizacjach brak było takiego miejsca, jednak GOK nie był właścicielem ani zarządcą terenu wokół zajmowanych lokali/budynków, co wyłączało możliwości ingerowania w infrastrukturę zewnętrzną. Dyrektor wyjaśniła, że pomimo tych ograniczeń, podjęte zostaną działania celem zapewnienia miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych;

- w dwóch lokalizacjach²⁹ zapewniono pochylnie przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, umożliwiające dostęp do drzwi wejściowych. W pozostałych trzech lokalizacjach brak było pochylni, a do wejść prowadziły schody, utrudniające dostęp osobom niepełnosprawnym;
- w jednej lokalizacji³⁰ pomieszczenia GOK znajdowały się na dwóch kondygnacjach, przy czym do potrzeb osób niepełnosprawnych dostosowana została niższa z nich. Dostęp do drugiej, gdzie znajdowała się sala ćwiczeń śpiewu, możliwy był jedynie po schodach;
- w jednej lokalizacji³¹ zapewniono pomieszczenia higieniczno-sanitarne przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W pozostałych czterech lokalizacjach nie zapewniono takich pomieszczeń;
- w dwóch lokalizacjach podłogi pomieszczeń GOK znajdowały się na jednakowym poziomie³². W pozostałych trzech poziom podłóg był zróżnicowany;

Ww. braki w dostosowaniu placówek do potrzeb osób niepełnosprawnych opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 3.

(akta kontroli str. 503-516)

1.11. W wyniku oględzin ustalono, że w każdej placówce GOK zapewniono ochronę przeciwpożarową odpowiadającą wymogom określonym w art. 4 ust. 1 pkt 2, 3, 6 i 7 w zw. z ust. 1a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej³³ oraz w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów³⁴. Każda jednostka była wyposażona w wymagane gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe. Wszystkie gaśnice i urządzenia były w pełni sprawne, co potwierdzały aktualne etykiety serwisowe. W poszczególnych placówkach, w widocznych miejscach, zamieszczono plany ewakuacji i instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem właściwych telefonów. Drogi i wyjścia ewakuacyjne, drogi ewakuacyjne, miejsca usytuowania gaśnic, urządzeń przeciwpożarowych i wyłączników prądu były widocznie oznakowane znakami zgodnymi z Polskimi Normami. Każdy pracownik został zapoznany z przepisami przeciwpożarowymi. Celem zabezpieczenia obiektów użytkowanych przez GOK, w Świetlicy w Bukowcu funkcjonował monitoring wizyjny, natomiast Dom Kultury i Biblioteka Publiczna w Brójcach były wyposażone w system alarmowy.

(akta kontroli str. 504-518)

Budynki, w których mieściły się pomieszczenia GOK, były corocznie poddawane kontroli okresowej polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego: elementów budynku i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, wszystkich istniejących instalacji oraz urządzeń służących ochronie środowiska, przewodów kominowych, tj. w zakresie wymaganym na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy

²⁹ Świetlica w Bukowcu i Świetlica w Stefanowie.

³⁰ W Świetlicy w Bukowcu.

³¹ W Świetlicy w Bukowcu.

³² W Świetlicy w Bukowcu (na parterze) oraz w Bibliotece Publicznej w Kurowicach.

³³ Dz. U. z 2025 poz. 188.

³⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 822, ze zm.

z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³⁵. W każdym budynku przeprowadzono także, co najmniej raz na pięć lat, przeglądy polegające na sprawdzeniu stanu technicznego obiektu i jego przydatności do użytkowania, estetyki obiektu oraz jego otoczenia, instalacji elektrycznej i piorunochronnej, tj. w zakresie ustalonym w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

Wyniki kontroli były pozytywne i wskazywały na możliwość użytkowania obiektów zgodnie z przeznaczeniem. Protokoły kontroli zostały odnotowane i załączone do ksiąg obiektów budowlanych³⁶.

(akta kontroli str. 525-526)

1.12. W okresie od początku 2022 r. w GOK przeprowadzona została jedna kontrola zewnętrzna – w dniu 15 kwietnia 2024 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łodzi, w zakresie stanu sanitarno-porządkowego i technicznego obiektu, zabezpieczenia przeciwepidemicznego, postępowania z odpadami. W wyniku tej kontroli nie sformułowano zaleceń, uwag i wniosków.

(akta kontroli str. 519-524)

1.13. Planując i realizując przedsięwzięcia kulturalne GOK współpracował z organami Gminy i z lokalną społecznością m.in. w następujący sposób:

- plany działalności kulturalnej GOK były przedstawiane Radzie Gminy, a propozycje organizacji wydarzeń były omawiane na posiedzeniach komisji;
- GOK opracowywał sprawozdania z realizacji planów na potrzeby corocznego *Raportu o stanie Gminy Brójce*, prezentowanego przez Wójta podczas sesji absolutoryjnej Rady Gminy;
- plany działalności kulturalnej w zakresie organizacji imprez plenerowych były omawiane podczas zebrań z lokalnymi Zarządami Kół Gospodyń Wiejskich;
- organizację Dnia Seniora konsultowano z Klubem Seniora w Bukowcu;
- GOK współpracował m.in.: z lokalnymi jednostkami OSP, które wspierały organizację imprez plenerowych, zapewniały bezpieczeństwo i angażowały się w pomoc techniczną; z Łódzkim Domem Kultury przy organizacji konkursu recytatorskiego (jury ŁDK kwalifikowało reprezentantów do eliminacji wojewódzkich); teatrami, iluzjonistami, kabareciarzami oraz zespołami muzycznymi, zapraszając ich do występów artystycznych; muzeami, skansenami, przewodnikami turystycznymi (przy organizacji wyjazdów dla Amatorskich Zespołów Śpiewaczych, Orkiestry Dętej oraz Kół Gospodyń Wiejskich); z Wydawnictwem Literatura przy organizacji spotkań autorskich; z Instytutem Książki (promocja czytelnictwa); z innymi Ośrodkami Kultury, lokalnymi szkołami i parafiami;
- GOK udzielał wsparcia organizacjom społecznym podczas wydarzeń kulturalnych, tj. OSP przy organizacji gminnych eliminacji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej i tematycznego konkursu plastycznego, GOPS przy organizacji spotkania wigilijnego dla mieszkańców gminy Brójce, PCPR przy organizacji Dnia Pracownika Socjalnego z występami artystycznymi, Klub Seniora przy organizacji spotkań, co w ocenie Dyrektora przyczyniało się do integracji społecznej, aktywizacji różnych grup wiekowych oraz wzmacniania więzi lokalnych.

(akta kontroli str. 527-534)

GOK nie posiadał formalnych ciał doradczych, takich jak rady reprezentujące lokalną społeczność czy twórców.

(akta kontroli str. 527, 532)

³⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 418.

³⁶ Książki te były prowadzone przez właściciela/zarządcę danego budynku, tj. Gminę Brójce, jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej, Szkołę Podstawową w Kurowicach i były udostępniane do wglądu Dyrektorowi GOK.

1.14. Według wyjaśnień Dyrektora, w okresie objętym kontrolą, GOK wykorzystywał różnorodne narzędzia informowania lokalnej społeczności o wydarzeniach kulturalnych - poprzez media społecznościowe, stronę internetową, plakaty, ogłoszenia, ulotki, imienne zaproszenia, współpracę z lokalnymi gazetami, transmisje telewizyjne, udostępnienie telefonicznej obsługi.

(akta kontroli str. 527-534)

1.15. W GOK, jak wyjaśnił Dyrektor, nie zidentyfikowano trudności i barier w działalności Ośrodka.

(akta kontroli str. 527, 533-534)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Ośrodka w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Program działania GOK na lata 2021-2028 nie został opublikowany na stronie internetowej Ośrodka³⁷. Stanowiło to naruszenie art. 15 ust. 5a ustawy o działalności kulturalnej, zgodnie z którym instytucja kultury podaje program działania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej w ciągu 7 dni od dnia powołania dyrektora instytucji kultury. Powołanie Dyrektora nastąpiło 1 kwietnia 2021 r., a program należało opublikować do 8 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str. 2, 40-44)

Dyrektor wyjaśniła m.in., że program stanowił podstawę realizowanych działań i był dostępny w siedzibie GOK od początku jego obowiązywania. W związku z ograniczoną liczbą pracowników, a także dużą ilością obowiązków administracyjnych, mogło dojść do przeoczenia terminu opublikowania programu. Jak wyjaśniła Dyrektor, od 10 kwietnia 2025 r. program jest dostępny na stronie Ośrodka, natomiast instytucja wdrożyła rozwiązania mające na celu zapewnienie bieżącej publikacji kluczowych dokumentów.

(akta kontroli str. 106-107)

2. Część skontrolowanych sprawozdań statystycznych została opracowana nierzetelnie, tj.:

a) w trzech sprawozdaniach F-01/dk (połowa skontrolowanych) uzyskane pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe, które należało wykazać w wierszach 05 i 09 sprawozdania³⁸, błędnie wykazywano w wierszu 01 *Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi*. W konsekwencji, w pozycji 01 sprawozdań wykazano kwoty zawyżone o: 4 tys. zł w IV kwartale 2022 r., o 1 tys. zł w II kwartale 2023 r. i o 15 tys. zł w IV kwartale 2023 r.;

(akta kontroli str. 214-240, 245, 285, 330, 360, 373, 387)

b) w sprawozdaniu F-02/dk za 2023 r. (jedno z trzech skontrolowanych) dotację celową w kwocie 120 tys. zł ujęto w dziale 2 formularza w części A *Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi*, w wierszu 7 *dotacje do działalności podstawowej*, zamiast w części D *Pozostałe przychody operacyjne*, w wierszu 32 *dotacje*³⁹. Taki sposób prezentacji danych był niezgodny z danymi wykazanymi w rachunku zysków i strat GOK za 2023 r. oraz objaśnieniami do formularza F-02/dk, według których w wierszu 7 należało wykazać dotacje podmiotowe.

(akta kontroli str. 241-359, 404-455)

Jak wyjaśniła Dyrektor, powyższe omyłki miały charakter niezamierzony i wynikały z braku wystarczającej precyzji w instrukcjach i w konsekwencji, błędnej interpretacji klasyfikacji przychodów. W celu rozwiania wątpliwości oraz weryfikacji poprawności przyjętych założeń kontaktowano się telefonicznie z infolinią GUS. Niemniej jednak, udzielone informacje nie

³⁷ Nie był opublikowany także na właściwej stronie Organizatora.

³⁸ Odpowiednio: pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe.

³⁹ W pozostałych skontrolowanych formularzach dotację celową ujmowano w tej pozycji.

doprecyzowały jednoznacznie zasad klasyfikacji, co mogło się przyczynić do utrzymania błędnych założeń przy wypełnianiu formularzy.

(akta kontroli str. 106-107, 656-661,)

3. Żadna z pięciu placówek użytkowanych przez GOK nie została dostosowana (lub w pełni dostosowana) do potrzeb osób niepełnosprawnych, tj.:

- w czterech lokalizacjach nie zapewniono niepełnosprawnym dostępu do pomieszczeń użytkowych (lub części pomieszczeń użytkowych), co stanowiło naruszenie § 16 ust. 1, § 55 ust. 2 oraz § 61 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁴⁰, tj: w trzech lokalizacjach⁴¹, w których do drzwi wejściowych prowadziły schody, brak było pochylni, o których mowa w § 71 ww. rozporządzenia. W jednej lokalizacji⁴² brak było urządzeń zapewniających dostęp na wyższą kondygnację, na której znajdowała się sala ćwiczeń śpiewu (§ 55 ust. 2 ww. rozporządzenia);
- w czterech lokalizacjach⁴³ brak było pomieszczeń higienicznosanitarnych przystosowanych dla osób niepełnosprawnych, co stanowiło naruszenie § 86 ust. 1 ww. rozporządzenia;
- w trzech lokalizacjach⁴⁴ poziom podłóg pomieszczeń użytkowanych przez GOK był zróżnicowany (schody, podwyższone progi pomiędzy pomieszczeniami użytkowymi), co było niezgodne z § 74 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 503-516)

Dyrektor wyjaśniła m.in., że brak dostosowań do potrzeb niepełnosprawnych związany był z trudnościami wynikającymi z istniejącej infrastruktury budowlanej oraz braku wystarczających środków na przeprowadzenie odpowiednich prac budowlanych. Wskazała równocześnie, że w Świetlicy w Bukowcu brak przystosowania wyższej kondygnacji budynku nie ograniczało możliwości prowadzenia prób zespołu śpiewaczego, który w przypadku zaistnienia potrzeb miał i nadal ma możliwość korzystania z pomieszczeń na niższej kondygnacji. Dyrektor zapewniła, że zostaną przeprowadzone niezbędne prace przystosowawcze. Aktualnie priorytetem jest stopniowe (z uwagi na ograniczone środki finansowe) zapewnienie odpowiednich pomieszczeń higienicznosanitarnych.

(akta kontroli str. 656-661)

OCENA CZĄSTKOWA

Zakres działania GOK obejmował przedsięwzięcia kulturalne i wpisywał się w cele i zadania określone w statucie i dokumentach o utworzeniu Ośrodka. Program działania GOK został rzetelnie opracowany, jednak nie opublikowano go w sposób określony w przepisach prawa. W oparciu o program działania corocznie ustalano szczegółowe plany pracy, które były sukcesywnie realizowane i aktualizowane (w okresach miesięcznych), celem uatrakcyjnienia oferty i dostosowania do potrzeb społeczności lokalnej w różnych grupach wiekowych. O atrakcyjności oferty świadczyła m.in. wysoka frekwencja na poszczególnych imprezach.

Dyrektor prawidłowo i rzetelnie określił regulamin organizacyjny GOK oraz zasady wynagradzania pracowników. W oparciu o próbę wynagrodzeń w kwocie 414,8 tys. zł⁴⁵ ustalono, że były one wypłacane zgodnie z przepisami prawa oraz

⁴⁰ Dz.U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.

⁴¹ W Bibliotekach Publicznych w Kurowicach i w Brójcach (i w Domu Kultury), w Świetlicy w Leśnych Odpadkach.

⁴² W Świetlicy w Bukowcu.

⁴³ W Bibliotekach Publicznych w Kurowicach i w Brójcach (i w Domu Kultury) oraz w Świetlicach w Stefanowie i w Leśnych Odpadkach.

⁴⁴ W domu Kultury (i Bibliotece) w Brójcach, w Świetlicach w Stefanowie i w Leśnych Odpadkach.

⁴⁵ 23,4% wynagrodzeń wypłaconych w latach 2022-2024.

wewnętrznymi uregulowaniami. Rekrutacja pracowników prowadzona była jawnie i przejrzysto.

Placówki użytkowane przez GOK zostały właściwie zabezpieczone przed potencjalnymi zagrożeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Żadna z nich nie została jednak dostosowana (lub w pełni dostosowana) do potrzeb osób niepełnosprawnych. Skontrolowane sprawozdania statystyczne składano w wyznaczonym terminie, a dane w nich zawarte, z wyjątkiem przychodów w części sprawozdań, były prawidłowe. Z uwagi na nieodpowiednie przyporządkowanie niektórych osiągniętych przychodów do poszczególnych kategorii, część sprawozdań⁴⁶ zawierała nierzetelne dane w tym zakresie, co jednak nie miało negatywnego wpływu na wynik finansowy.

OBSZAR

2. Prowadzenie gospodarki finansowej gminnych ośrodków kultury.

Opis stanu faktycznego

2.1. GOK posiadał dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości⁴⁷. Uregulowania te nie zawierały jednak niektórych elementów, wymaganych na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁸, nie były aktualne oraz dostosowane do indywidualnych potrzeb GOK, co opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 1.

(akta kontroli str. 535-536, 662-753, 1004-1006)

2.2. W planach finansowych GOK na 2022, 2023, 2024 i 2025 r.⁴⁹ prognozowane przychody i koszty określono na odpowiednio: 740,0 tys. zł, 940,0 tys. zł, 1360,0 tys. zł i 1687,0 tys. zł, tj. w kwotach odpowiadających dotacji Organizatora, co było zgodne z art. 27 ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej. W trakcie danego roku budżetowego, w wyniku uzyskania wyższych przychodów od prognozowanych, plan finansowy ulegał zwiększeniu w zakresie przychodów i kosztów w wartościach równych dodatkowym przychodom (innym niż dotacja podmiotowa), co odpowiadało wymogom określonym w art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵⁰. Według stanu na 31 grudnia 2022, 2023 i 2024 r. planowane koszty wyniosły: 878,6 tys. zł, 1075,5 tys. zł i 1653,5 tys. zł, i znajdowały pokrycie w planowanych przychodach⁵¹.

(akta kontroli str. 241-359, 538-588)

Plany oraz ich zmiany zostały opracowane w terminach umożliwiających prowadzenie gospodarki finansowej od 1 stycznia danego roku. Dotacja podmiotowa wpływała corocznie na rachunek GOK (na wniosek Ośrodka), w terminach umożliwiających terminowe regulowanie zobowiązań.

(akta kontroli str. 241-359, 538-588, 1519-1542)

2.3. W okresie objętym kontrolą, projekty planu finansowego GOK przekazywane były do Urzędu Gminy w październiku roku poprzedniego. Według oświadczenia Dyrektora, opracowywano je na podstawie oceny działalności z lat poprzednich – frekwencji, kosztów, efektywności wydarzeń.

W projektach zawierano szacowane koszty działalności merytorycznej Ośrodka (w tym poszczególnych planowanych wydarzeń kulturalnych z projektu

⁴⁶ Trzy sprawozdania F-01/dk (na sześć skontrolowanych) i jedno F-02/dk (na trzy skontrolowane). W żadnym z trzech skontrolowanych sprawozdań K-07 nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴⁷ Zarządzenie Dyrektora nr 2/2016 z dnia 24 lutego 2016 r. ze zm.

⁴⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: *ustawa o rachunkowości*.

⁴⁹ Plany ustalone zarządzeniami Dyrektora odpowiednio z dnia 17 stycznia 2022 r., 16 stycznia 2023 r., 17 stycznia 2024 r. i 2 stycznia 2025 r.

⁵⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm., dalej: *ustawa o finansach publicznych*.

⁵¹ W 2024 r. z uwzględnieniem przychodów innych niż dotacja, w kwocie 16,6 tys. zł, pozyskanych w latach poprzednich.

kalendariusza imprez⁵²), wynagrodzeń, materiałów i wyposażenia, zakupu książek, sprzętów, usług, koszty przeglądów gaśnic, remontów i napraw. W latach 2022-2025 koszty GOK określono na odpowiednio 769,9 tys. zł, 942,9 tys. zł, 1362,8 tys. zł i 1797,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 589-617)

Stosownie do art. 248 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w dniu 12 grudnia 2024 r., Wójt Gminy poinformował pisemnie GOK o zaplanowanej dla Ośrodka w projekcie budżetu Gminy na 2025 r. dotacji podmiotowej w wysokości 1687,0 tys. zł. Na tej podstawie, w dniu 12 grudnia 2024 r., Dyrektor dostosowała projekt planu finansowego Ośrodka do podanej kwoty, w terminie określonym w art. 248 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. W poprzednich latach GOK nie otrzymywał takiej informacji i w konsekwencji nie miał możliwości dostosowania projektu planu w sposób określony powyżej. W tych okolicznościach dotacja przewidziana w projektach budżetu Organizatora na lata 2022-2024 kształtowała się (do czasu przyjęcia planu GOK) na poziomie nieco niższym (odpowiednio 740,0 tys. zł, 940,0 tys. zł i 1360,0 tys. zł) od kwot przewidzianych w projektach planu GOK (769,9 tys. zł, 942,9 tys. zł, 1362,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 582-583, 589, 1376-1378)

Wójt Gminy poinformował m.in., iż informacje o projekcie budżetu na poszczególne lata były ogólnie dostępne, chociażby przez publikację na stronach BIP. Wskazał także, że z uwagi na zmiany kadrowe w Urzędzie Gminy Brójce nie jest możliwe ustalenie przyczyn nieprzekazania informacji o ujętych w projektach budżetu dotacjach dla GOK w formie pisemnej.

(akta kontroli str. 1376-1378)

Informacje o wysokości dotacji podmiotowej dla GOK, zaplanowanej w uchwałach budżetowych Gminy na rok 2022 (740,0 tys. zł), 2023 (940,0 tys. zł), 2024 (1360,0 tys. zł) i 2025 (1687,0 tys. zł), wpłynęły do Ośrodka odpowiednio 4 stycznia 2022 r., 30 grudnia 2022 r., 28 grudnia 2023 r. i 2 stycznia 2025 r. Po ich uzyskaniu Dyrektor dostosowała planowane przychody i koszty Ośrodka do ww. kwot, zgodnie z art. 249 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

W trakcie roku plan przychodów był uaktualniany o kwoty dotacji celowych, darowizn oraz pozostałych wpływów. Został wykonany w poszczególnych pozycjach na poziomie 96%-100%. Działania podejmowane na rzecz pozyskania dodatkowych środków finansowych dla GOK szerzej opisano w punkcie 2.6.

(akta kontroli str. 538-543, 552-554, 565-567, 584-586)

W latach 2022-2024 przychody GOK wyniosły: 849,5 tys. zł, 1090,2 tys. zł i 1636,9 tys. zł i stanowiły odpowiednio 96,7%, 100% i 100% wartości planowanych. Źródłem przychodów były:

- dotacje podmiotowe, które wyniosły 710,7 tys. zł⁵³, 940,0 tys. zł i 1360,0 tys. zł (83,1%-86,2% przychodów w danym roku);
- dotacje celowe organizatora, które wyniosły 135,0 tys. zł, 120,0 tys. zł i 220,0 tys. zł (11,0%-15,9% przychodów);
- środki uzyskane w 2024 r. w kwocie 22,3 tys. zł jako dotacja celowa z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi⁵⁴;
- pozostałe przychody o wartości 3,8 tys. zł, 30,2 tys. zł i 34,6 tys. zł (0,4%-2,8% przychodów), pochodzące z darowizn pieniężnych i rzeczowych, nagrody uzyskanej od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, odszkodowania.

(akta kontroli str. 285, 300, 373, 538-540, 618, 619-621, 634-641)

⁵² Bez kosztów imprez masowych, na które planowano uzyskać dotację celową.

⁵³ Z uwzględnieniem zwrotu.

⁵⁴ Dalej także: *WFOŚiGW* lub *Fundusz*.

Koszty działalności GOK wyniosły w latach 2022-2024 odpowiednio 849,5 tys. zł, 1075,5 tys. zł, 1653,5 tys. zł i dotyczyły głównie:

- wynagrodzeń: 429,9 tys. zł, 548,9 tys. zł i 790,2 tys. zł (47,8%-51,0% kosztów w danym roku);
- składek na ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia: 81,2 tys. zł, 92,8 tys. zł, 140,7 tys. zł (8,5%-9,6% kosztów);
- usług obcych: 242,4 tys. zł, 267,4 tys. zł, 453,9 tys. zł (24,9%-28,5% kosztów);
- zużycia materiałów i energii: 90,3 tys. zł, 155,8 tys. zł, 255,8 tys. zł (10,6%-15,5% kosztów).

(akta kontroli str. 360-380, 618)

W 2022 r. GOK odnotował stratę – 0,90 zł, w 2023 r. zysk w kwocie 14,7 tys. zł i w 2024 r. stratę – 16,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 241-359, 618)

Środki na rachunku bieżącym GOK na dzień 31 grudnia danego roku wynosiły: 1,9 tys. zł w 2022 r. i 16,6 tys. zł w 2023 r. i nie pochodziły z udzielonych dotacji. Na koniec 2024 r. GOK nie posiadał środków finansowych na rachunku bieżącym.

W okresie objętym kontrolą, GOK nie realizował i nie finansował inwestycji budowlanych. Nie zakupił także ani nie otrzymał środków trwałych.

(akta kontroli str. 360, 373, 387, 537, 1544)

2.4. Według polityki rachunkowości GOK otrzymane dotacje podmiotowe i celowe oraz zwroty niewykorzystanych środków podlegały ewidencji na koncie 740. Do konta 740 prowadzona była ewidencja analityczna w podziale na poszczególne przyznane dotacje.

(akta kontroli str. 360-396, 714)

Według ewidencji księgowej oraz sprawozdań, z otrzymanej w latach 2022-2024 dotacji w łącznej kwocie 3537,3 tys. zł, GOK wykorzystał środki w wysokości 3508,0 tys. zł, z tego:

- z dotacji podmiotowej otrzymanej z Gminy Brójce odpowiednio 710,7 tys. zł (z 740,0 tys. zł), 940,0 tys. zł i 1360,0 tys. zł, z przeznaczeniem na bieżącą działalność GOK, w tym m.in. organizację festynów, koncertów, konkursów, spektakli, wystaw, prowadzenie bezpłatnych zajęć;
- z dotacji celowej z Gminy Brójce na organizację festynów w Bukowcu (corocznych *Pikników Integracyjnych - Pożegnanie Lata*): 85,0 tys. zł, 120,0 tys. zł i 120,0 tys. zł;
- z dotacji celowej otrzymanej z Gminy Brójce na organizację festynu pn. *Powitanie Lata w Woli Rakowej*: 100,0 tys. zł w 2024 r.;
- z dotacji celowej otrzymanej w 2022 r. z Gminy Brójce na remont Świetlicy w Bukowcu: 50,0 tys. zł;
- ze środków przekazanych przez WFOŚiGW jako dotacja celowa na organizację pikniku ekologicznego 22,3 tys. zł.

Niewykorzystana w 2022 r. dotacja podmiotowa w kwocie 29,3 tys. zł została zwrócona na rachunek Urzędu Gminy Brójce 30 grudnia 2022 r. Pozostałe przyznane środki zostały wykorzystane w pełnej wysokości.

(akta kontroli str. 365, 380, 396, 626-628, 635-637, 646-648, 754-799)

2.5. Szczegółową kontrolą w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczenia środków finansowych objęto jedną dotację celową, otrzymaną w 2022 r. w kwocie 85,0 tys. zł oraz część środków otrzymanych w ramach dotacji podmiotowych - w kwotach 30,3 tys. zł w 2023 r. i 43,7 tys. zł w 2024 r. (po 10,2 % dotacji wykorzystanych w danym roku na wydatki pozapłacowe). W wyniku kontroli ustalono, że:

- dotacja celowa została przyznana na wniosek GOK z dnia 28 lutego 2022 r. o dofinansowanie zadania pn. *VII Piknik Integracyjny - Pożegnanie Lata w Bukowcu w 2022 r.* i wykorzystana na ten cel na podstawie umowy

podpisanej z Gminą Brójce w dniu 22 marca 2022 r.⁵⁵, zawierającej elementy określone w art. 250 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tą umową dotacja wpłynęła na rachunek GOK 25 marca 2022 r., natomiast dokumenty dotyczące jej rozliczenia zostały wystawione w sierpniu i we wrześniu 2022 r., tj. w terminie realizacji zdania, określonym w § 3 ust. 1 umowy. Pisemne sprawozdanie z realizacji umowy, zawierające opis merytoryczny wykonania zadania, zbiorcze zestawienie dokumentów finansowych, kserokopie faktur, wyciągów bankowych i innych stosownych dokumentów, zostało złożone w Urzędzie Gminy Brójce 10 października 2022 r., tj. na zasadach i w terminie określonym w § 3 ust. 2 i 3 oraz § 4 ust. 1 umowy. Dotacja została wykorzystana w pełnej kwocie, zgodnie z przeznaczeniem, na usługę kompleksowej realizacji imprezy w dniu 4 września 2022 r. (73,0 tys. zł)⁵⁶, dofinansowanie zakupów art. spożywczych, biurowych, chemicznych, gospodarczych (5,1 tys. zł), pomoc w organizacji imprezy i zabezpieczenie instalacji elektrycznej (4,8 tys. zł)⁵⁷, wynajem namiotów (2,1 tys. zł). Dowody księgowe zostały prawidłowo opisane i terminowo opłacone;

(akta kontroli str. 1384-1441)

- dotacje podmiotowe w kwotach 30,3 tys. zł w 2023 r. i 43,7 tys. zł w 2024 r. (łącznie 74,0 tys. zł) zostały przeznaczone na dofinansowanie działalności bieżącej GOK w zakresie realizowanych zadań statutowych, tj. na zakup książek i gier do Bibliotek Publicznych w Kurowicach i Brójcach (26,2 tys. zł), spektakle (17,8 tys. zł), wycieczki do muzeów i rezerwatów (9,8 tys. zł), organizację: kina plenerowego (8,3 tys. zł), Podwieczorków z Gwiazdą (7,7 tys. zł), Nocy Bibliotek (2,2 tys. zł), udział w konkursie tanecznym (2,0 tys. zł). Poszczególne imprezy były ujęte w planach GOK, a ich realizacja była potwierdzana dokumentacją fotograficzną, notatkami z przebiegu imprez, wpisami do kroniki, listami uczestników. Dowody księgowe zostały prawidłowo opisane i terminowo opłacone.

Rozliczenia skontrolowanych dotacji podmiotowych, otrzymanych w 2023 i 2024 r., GOK złożył w Urzędzie Gminy Brójce odpowiednio 30 stycznia 2024 r. i 28 stycznia 2025 r. W rozliczeniach tych wykazano m.in. łączne wydatki Ośrodka w podziale na wydatki zrealizowane z dotacji podmiotowej, dotacji celowych oraz przychodów własnych. Według sprawozdań, w 2023 i 2024 r. GOK w pełni wydatkował otrzymaną od Organizatora dotację podmiotową, tj. 940,0 tys. zł i 1360,0 tys. zł, z tego w ponad połowie (w 68,3%) na pokrycie kosztów wynagrodzeń, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń⁵⁸. W trakcie roku GOK nie wnioskował o zwiększenie przyznanych dotacji podmiotowych.

(akta kontroli str. 634-637, 646-648, 1442-1516)

Na skontrolowanych próbach nie stwierdzono przypadków podwójnego finansowania.

(akta kontroli str. 1384-1516)

2.6. W GOK podejmowano działania celem pozyskania dodatkowych środków finansowych (innych niż dotacja podmiotowa gminy) na działalność kulturalną. Corocznie Dyrektor występował pisemnie z prośbą do lokalnych przedsiębiorców i prywatnych partnerów o przekazanie darowizny (łącznie 28 pism), jak również z wnioskami i projektami do instytucji publicznych⁵⁹ (łącznie 11 wniosków/projektów). W wyniku tych działań Ośrodek uzyskał darowizny

⁵⁵ Umowa nie wymagała wyodrębnienia ewidencji księgowej dla danej dotacji.

⁵⁶ Realizację zamówienia opisano w punkcie 2.8 niniejszego wystąpienia.

⁵⁷ Transport namiotów, stołów, ławek, obsługę.

⁵⁸ Odpowiednio 641,6 tys. zł i 929,3 tys. zł.

⁵⁹ Do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Centrum Kultury, Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi, WFOŚiGW w Łodzi.

pieniężne i rzeczowe o wartości 3,7 tys. zł w 2022 r., 15,0 tys. zł w 2023 r. i 30,4 tys. zł w 2024 r., nagrodę okolicznościową dla orkiestry od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 15,0 tys. zł oraz środki z WFOŚiGW w Łodzi na piknik ekologiczny w kwocie 22,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 832-887)

Szczegółową kontrolą pod kątem prawidłowości wydatkowania otrzymanych środków objęto wpływy uzyskane od trzech podmiotów na łącznie 30,3 tys. zł⁶⁰, z tego środki pozyskane z WFOŚiGW w kwocie 22,3 tys. zł oraz dwie darowizny na łącznie 8,0 tys. zł. W wyniku kontroli ustalono, że:

- darowizny w kwocie 2,0 tys. zł w 2022 r. i 6,0 tys. zł w 2023 r. zostały przekazane GOK z przeznaczeniem na dofinansowanie organizacji corocznych pikników integracyjnych – *Pożegnanie Lata w Bukowcu*, w dniach 24 sierpnia 2022 r. i 5 września 2023 r. i wykorzystane na ten cel (pikniki odbyły się 4 września 2022 r. i 3 września 2023 r.) poprzez zapłatę faktur/rachunków za wykonywanie usługi konferansjerskiej i prowadzenie pokazu, na podstawie zawartych z usługodawcami umów. Dowody księgowe, stanowiące podstawę rozliczeń, zostały prawidłowo zweryfikowane i opisane;

(akta kontroli str. 888-905)

- środki w kwocie 22,3 tys. zł, otrzymane z WFOŚiGW w dniu 20 grudnia 2024 r., zostały wykorzystane na refundację wydatków poniesionych na organizację i przeprowadzenie *Pikniku ekologicznego dla mieszkańców Gminy Brójce*, który miał miejsce 1 września 2024 r., po akceptacji przez Fundusz sprawozdania złożonego przez GOK, potwierdzającego realizację zadania zgodnie z wnioskiem GOK z dnia 2 kwietnia 2024 r. oraz umową z dnia 17 października 2024 r. Podczas pikniku utworzone zostały stanowiska edukacyjne, na których m.in. prowadzone były warsztaty w zakresie m.in. sadzenia roślin i dekorowania doniczek, wykonania toreb wielorazowego użytku, zakładania ogródków z przyprawami, konstrukcji ekozabawek. Dowód księgowy, stanowiący podstawę rozliczenia przedsięwzięcia, został opisany w sposób niezgodny z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, co szerzej opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 2.

(akta kontroli str. 906-991)

2.7. W GOK utworzono fundusz instytucji kultury oraz fundusz rezerwowy, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy o działalności kulturalnej. Na dzień 1 stycznia 2022 r. stan funduszu instytucji kultury, ujęty w księgach rachunkowych GOK na koncie 800, wynosił 4,8 tys. zł, natomiast stan funduszu rezerwowego 0. Od 2022 r. na koncie 800 zaewidencjonowano przeksięgowanie wyniku finansowego za 2021 i 2022 r. – zmniejszenie o stratę odpowiednio 2,9 tys. zł i 0,90 zł, natomiast na koncie 802 – przeksięgowanie wyniku finansowego za 2023 r. – zwiększenie o zysk 14,7 tys. zł. Księgowania dokonano w dacie zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przez Organizatora. W okresie objętym kontrolą, GOK nie nabył aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji, wykazywanych na koncie 800.

Z powyższego wynika, że zdarzenia związane ze zmniejszeniem i zwiększeniem stanu funduszy zostały ujęte w ewidencji księgowej zgodnie z zasadami określonymi w art. 29 ust. 2 – 4 ustawy o działalności kulturalnej oraz w polityce rachunkowości GOK.

(akta kontroli str. 360, 367-372, 373, 381-386, 387, 398-403, 535-537)

2.8. W GOK obowiązał *Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej mniejszej niż 130,0 tys. zł netto*⁶¹, w którym określono m.in. zasady ustalania wartości zamówień, dokonywania zakupów, osoby odpowiedzialne

⁶⁰ Spośród najwyższych kwotowo, wybrano po jednym uzyskanym dofinansowaniu w każdym roku.

⁶¹ Wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 2/2021 z dnia 29 stycznia 2021 r.

oraz obowiązujące wzory dokumentów. Szczególne zasady udzielania i dokumentowania ustalono dla zamówień o wartości szacunkowej netto od powyżej 20 tys. zł do 30 tys. zł oraz od powyżej 30 tys. zł do poniżej 130 tys. zł. W przypadku takich zamówień m.in. obowiązywała zasada udokumentowania ich przebiegu na piśmie oraz kierowania zaproszeń do składania ofert do co najmniej dwóch (20-30 tys. zł), trzech (30-130 tys. zł) potencjalnych wykonawców. W przypadku zamówień na kwotę powyżej 30 tys. zł netto podstawę udzielenia zamówienia stanowiła umowa.

(akta kontroli str. 1007-1016)

W latach 2022-2024 w GOK nie udzielono zamówień z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶². Łączna wartość zamówień udzielonych z wyłączeniem procedur ww. ustawy wyniosła 339,6 tys. zł w 2022 r., 433,2 tys. zł w 2023 r. i 698,0 tys. zł w 2024 r.

(akta kontroli str. 1017-1073)

Badanie trzech dobranych celowo postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, o jednostkowej wartości szacunkowej powyżej 30 tys. zł i poniżej 130 tys. zł netto, na które wydano łącznie 221,6 tys. zł brutto⁶³, wykazało, że zrealizowano je z zachowaniem zasady konkurencyjności, zgodnie z wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień i rzetelnie udokumentowano. W ramach zamówień, na podstawie zawartych z wykonawcami umów (szerzej opisano w kolejnym punkcie), zorganizowane zostały imprezy masowe.

Powyższe zamówienia dotyczyły zlecenia usług wykraczających poza kompetencje pracowników GOK (m.in. zapewnienie kompleksowej i profesjonalnej obsługi technicznej - oświetlenie, nagłośnienie) i nie mogły zostać zrealizowane zasobami własnymi. Każdorazowo udzielenie zamówienia było poprzedzone zabezpieczeniem w planach finansowych GOK środków finansowych na ten cel, w wysokości nie niższej od wartości udzielonego zamówienia.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono przypadku bezzasadnego wyłączenia stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

(akta kontroli str. 1074-1161)

2.9. Szczegółowa kontrola trzech umów zawartych w wyniku przeprowadzenia ww. postępowań wykazała, że gwarantowały one zabezpieczenie interesu prawnego i ekonomicznego GOK. Określały także zakres zamówienia, termin wykonania poszczególnych etapów przygotowawczych i realizacji imprez oraz warunki zapłaty wynagrodzenia (w kwotach wynikających z postępowań). W każdej z umów określono przypadki, w których GOK może odstąpić od umowy oraz zasady naliczania kar umownych, w tym m.in. 60% kwoty brutto wynagrodzenia w przypadku odstąpienia od umowy przez GOK z przyczyn leżących po stronie wykonawcy lub w przypadku odstąpienia od umowy lub wypowiedzenia umowy przez wykonawcę z przyczyn, za które GOK nie odpowiada oraz w razie niedojścia imprezy do skutku z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Przewidziano także obciążenie wykonawcy karą umowną w wysokości 10% kwoty brutto za każdy przypadek niewykonania lub nienależytego wykonania któregokolwiek z zadań. Dodatkowo, w dwóch umowach zobowiązano wykonawców do zapłaty 20%

⁶² Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

⁶³ Zamówienie na usługę - kompleksową organizację festynów, przeprowadzone w 2022 r. (59,3 tys. zł netto, 73,0 tys. zł brutto), 2023 r. (81,0 tys. zł netto, 99,6 tys. zł brutto) i 2024 r. (39,8 tys. zł netto i 49,0 tys. zł brutto).

kwoty brutto w przypadku niewykonania w całości programu, koncertu gwiazdy, zespołu coverowego.

Umowy określały także termin płatności kar oraz możliwość ich potrącenia z wynagrodzenia wykonawcy.

(akta kontroli str. 1109-1115, 1133-1139, 1153-1157)

Umowy nie były zmieniane i zostały wykonane w pełnym zakresie, co zostało potwierdzone przez GOK w listach sprawdzających kompletność wykonania umów oraz notatkach służbowych. Nie zaistniały przesłanki do naliczenia kar umownych.

(akta kontroli str. 1162-1181)

Faktury za zrealizowane usługi zawierały wszystkie wymagane elementy, zostały prawidłowo opisane, sprawdzone, zadekretowane, zatwierdzone do wypłaty oraz terminowo opłacone, co odpowiadało wymogom określonym w art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości.

(akta kontroli str. 1116-1118, 1140-1142, 1158-1160)

2.10. Informacje o przebiegu wykonania planu finansowego GOK za pierwsze półrocze 2022, 2023 i 2024 r., uwzględniające m.in. dane o stanie należności i zobowiązań, w tym wymagalnych, złożono w Urzędzie Gminy Brójce nie później niż do 31 lipca danego roku⁶⁴, tj. w terminie określonym w art. 265 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Sprawozdania roczne z wykonania planu finansowego GOK za 2022, 2023 i 2024 r. zostały sporządzone w szczególności odpowiadającej planowi finansowemu i złożone w Urzędzie Gminy Brójce do końca stycznia roku następującego po roku budżetowym, tj. zgodnie z zasadami i w terminie określonym w art. 265 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Z wyjątkiem sprawozdań rocznych w zakresie przychodów za 2023 i 2024 r., wartości w nich wykazane wynikały z ewidencji księgowej i odpowiadały wartościom ujętym w rocznym sprawozdaniu finansowym. W sprawozdaniach za 2023 i 2024 r. nieprawidłowo wykazano przychód – nagrodę przyznaną dla orkiestry, co opisano w *Stwierdzonych nieprawidłowościach* pkt 3.

(akta kontroli str. 538-540, 619-655)

Sprawozdania Rb-N i Rb-Z za IV kwartał 2022, 2023 i 2024 r. zostały doręczone do Urzędu Gminy Brójce odpowiednio 18 stycznia 2023 r., 26 stycznia 2024 r. i 14 stycznia 2025 r., tj. w terminie określonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶⁵. Wartości w nich wykazane wynikały z ewidencji księgowej GOK.

(akta kontroli str. 1357-1375)

2.11. Dyrektor wyjaśniła, że Organizator zapewnił odpowiednie warunki lokalowe oraz wyposażenie GOK, umożliwiające realizację podstawowych zadań statutowych placówki. Obiekty były utrzymane w dobrym stanie technicznym i posiadały niezbędne zaplecze do prowadzenia działalności kulturalnej. W ocenie Dyrektor wyposażenie Ośrodka odpowiadało skali i charakterowi podejmowanych działań. W perspektywie rozwoju planowana jest budowa nowego GOK, co znacząco poprawi warunki lokalowe oraz stworzy nowe możliwości aktywności kulturalnej dla mieszkańców gminy. Równoległe planowana jest także rozbudowa świetlicy wiejskiej w Bukowcu. Obecnie działalność GOK jest prowadzona aktywnie i dostosowana do istniejących

⁶⁴ Odpowiednio 27 lipca 2022 r., 13 lipca 2023 r. i 15 lipca 2024 r.

⁶⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 652, nie później niż 37 dni po upływie okresu sprawozdawczego.

warunków. Liczne wydarzenia kulturalne prowadzone są w wielu dostępnych lokalizacjach, co pozwala na dotarcie z ofertą do szerokiego grona odbiorców.

(akta kontroli str. 525-526, 1517-1518)

W latach 2022-2025 (do końca lipca) GOK nie oddawał innym podmiotom w dzierżawę, najem, czy użyczenie pomieszczeń znajdujących się w dyspozycji Ośrodka.

(akta kontroli str. 1517-1518)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Ośrodka w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Polityka rachunkowości GOK nie zawierała części wymaganych elementów, była nieaktualna i niedostosowana do potrzeb GOK, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości. Dla niektórych kont księgi głównej (np. konta dotacji i konta rachunku bankowego) polityka nie wskazywała zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej, choć konta pomocnicze faktycznie funkcjonowały. Nie uwzględniała także części zdarzeń i nie wskazywała zasad ich klasyfikacji (np. dla konta rachunku bankowego), jak również nie zawierała pełnego (aktualnego) wykazu zbioru danych tworzących księgi rachunkowe.

(akta kontroli str. 662-753)

Dyrektor wyjaśniła, że działania realizowane operacyjnie przez dział księgowości faktycznie nie znajduje odzwierciedlenia w polityce rachunkowości, która wymaga aktualizacji. Obecnie trwają prace nad uzupełnieniem i aktualizacją tego dokumentu w celu zapewnienia pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami oraz przejrzystości przyjętych rozwiązań.

(akta kontroli str. 1004-1006)

2. Dowód księgowy, stanowiący podstawę rozliczenia przedsięwzięcia polegającego na organizacji i przeprowadzeniu warsztatów w ramach *Pikniku ekologicznego dla mieszkańców Gminy Brójce*, został opisany w sposób nierzetelny i niezgodny z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, co stanowiło naruszenie art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Według opisu na dowodzie, faktura została zatwierdzona przez Dyrektora w dniu 16 września 2024 r. do wypłaty z *dotacji WFOŚiGW* na kwotę 22,3 tys. zł i tego samego dnia opłaconą, podczas gdy w tej dacie umowa z WFOŚiGW nie była jeszcze zawarta⁶⁶, a ww. środki GOK otrzymał z Funduszu trzy miesiące po opłaceniu faktury – w dniu 20 grudnia 2024 r. Faktycznie sfinansowanie pikniku w dniu 16 września 2024 r. nastąpiło ze środków dotacji podmiotowej, uzyskanej od Organizatora. Środki otrzymane z WFOŚiGW stanowiły natomiast refundację poniesionych uprzednio wydatków.

(akta kontroli str. 906-991)

Dyrektor wyjaśniła, że zobowiązanie zostało zaciągnięte ze środków dotacji podmiotowej GOK, przy założeniu uzyskania dotacji z WFOŚiGW. Decyzja ta była oparta na piśmie Funduszu z dnia 23 lipca 2024 r. informującym, że w dniu 18 lipca 2024 r. Zarząd Funduszu podjął uchwałę o przyznaniu dofinansowania w formie dotacji na realizację danego zadania. Dodatkowym potwierdzeniem były ustne zapewnienia ze strony Funduszu o niezwłocznym zawarciu umowy oraz o możliwości rozpoczęcia realizacji zadania i przygotowań zgodnie z wytycznymi WFOŚiGW. Opis na dowodzie księgowym zawierał przewidywane, a nie faktyczne w dniu zatwierdzenia do wypłaty źródło finansowania. Był to błąd formalny wynikający z założenia, że wydatki zostaną ostatecznie pokryte z dotacji WFOŚiGW, co rzeczywiście miało miejsce. Zdaniem Dyrektora pomimo tego, że opis dowodu księgowego zawierał nieaktualne dane na dzień

⁶⁶ Umowę o dofinansowanie zawarto 17 października 2024 r., w oparciu o wnioski GOK zatwierdzone do dofinansowania przez WFOŚiGW w Łodzi w dniu 18 lipca 2024 r.

zatwierdzenia, został zatwierdzony zgodnie z praktyką Funduszu oraz na podstawie uchwały Zarządu Funduszu o przyznaniu dotacji i informacji telefonicznych. Informacja na fakturze wskazywała na źródło finansowania zgodne z dokumentacją projektową oraz zobowiązaniem Funduszu do rozliczenia zadania w ramach dotacji. Jak wyjaśniła Dyrektor, wszelkie działania zostały przeprowadzone zgodnie z regulaminem konkursu i zachowaniem należytej staranności, zaś wątpliwości dotyczące procedur wynikały z zapisów przyjętych przez instytucję dotującą i nie powinny obciążać beneficjenta, który działał w dobrej wierze i zgodnie z obowiązującymi wytycznymi.

(akta kontroli str. 1379-1383)

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień NIK wskazuje, że forma, w jakiej faktycznie uzyskano dofinansowanie, nie dawała podstaw do zakwalifikowania dowodu księgowego do zapłaty w dniu 16 września 2024 r. w ww. sposób. W myśl art. 126 ustawy o finansach publicznych, istotą dotacji celowych jest ich udzielanie na finansowanie lub dofinansowanie zadań, nie zaś na zwrot wydatków poniesionych przed podpisaniem stosownej umowy.

3. Sprawozdania roczne z wykonania planu finansowego GOK za 2023 i 2024 r. zostały sporządzone nierzetelnie w zakresie wykazanych w nich przychodów. W sprawozdaniu za 2023 r., w kolumnie dotyczącej przychodów wykonanych, nie wykazano bowiem nagrody w kwocie 15,0 tys. zł, która wpłynęła na rachunek GOK w dniu 8 września 2023 r. Wykonany przychód wykazano natomiast w sprawozdaniu rocznym za 2024 r., pomimo iż faktyczny wpływ nagrody nastąpił w roku poprzednim. Dodatkowo, w rocznym sprawozdaniu finansowym GOK za 2023 r. nagrodę wykazano jako pozostały przychód operacyjny, podczas gdy w księgach rachunkowych wpływ ten zaewidencjonowano jako przychód finansowy.

(akta kontroli str. 285, 300, 373, 619-621, 634-641)

Dyrektor wyjaśniła, że w jej ocenie sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego oraz sprawozdanie finansowe za 2023 r. zostały sporządzone prawidłowo. W sprawozdaniu rocznym nagrody nie wykazano w 2023 r., ponieważ środki te zostały wydatkowane w kolejnym roku. W sprawozdaniu finansowym nagrodę wykazano zgodnie z jej specyfiką, co nie zostało odzwierciedlone w księgach rachunkowych (nagrodę zaewidencjonowano jako przychód finansowy, zamiast przychód z działalności podstawowej).

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego w wyjaśnieniach odnośnie do prawidłowego sporządzenia sprawozdań. Oba sprawozdania były niespójne z ewidencją księgową, co zdaniem NIK należy uznać za nierzetelne. Dodatkowo NIK wskazuje, że w sprawozdaniu rocznym z wykonania planu finansowego rubryka *wykonanie* w dziale *Przychody ogółem* winna uwzględniać wszystkie przychody zrealizowane w danym roku, w tym – stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy o działalności kulturalnej – przychody z *innych źródeł*. W tych okolicznościach nagroda, która wpłynęła na rachunek GOK w dniu 8 września 2023 r., powinna zostać wykazana jako *przychód wykonany*. Równocześnie NIK zaznacza, że przychody i koszty stanowią odrębne kategorie⁶⁷ i powinny być wykazywane w sprawozdawczości niezależnie.

(akta kontroli str. 619, 638, 656-661)

OCENA CZĄSTKOWA

Polityka rachunkowości GOK nie zawierała części wymaganych elementów, była nieaktualna i niedostosowana do bieżących potrzeb. Gospodarka finansowa prowadzona była w oparciu o plan finansowy, w sposób zgodny z przepisami prawa i rzetelny. Na próbie przychodów w kwocie 189,3 tys. zł⁶⁸ stwierdzono, że

⁶⁷ Por. art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

⁶⁸ Stanowiących 5,3% przychodów osiągniętych w latach 2022-2024.

otrzymane przez GOK środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz odpowiednio do zawartych umów (dotacje celowe) i rzetelnie (dotacje podmiotowe i darowizny) rozliczone. Dowody księgowe, stanowiące podstawę rozliczeń, z jednym wyjątkiem, zostały prawidłowo opisane i ujęte w księgach rachunkowych GOK. Jeden z dowodów, dotyczący organizacji pikniku ekologicznego⁶⁹, został opisany w sposób niezgodny z przebiegiem operacji, którą dokumentował, co nie miało wpływu na rozliczenie roczne. Skontrolowane zamówienia przeprowadzono prawidłowo i rzetelnie udokumentowano, a umowy obejmujące poszczególne zakupy gwarantowały zabezpieczenie interesu prawnego i ekonomicznego Ośrodka.

Sprawozdania roczne z wykonania planu finansowego za 2022, 2023 i 2024 r., informacje o przebiegu wykonania planu za pierwsze półrocze danego roku oraz sprawozdania Rb-N i Rb-Z za IV kwartał danego roku, zostały terminowo przekazane do Urzędu Gminy Brójce. Dane w nich zawarte, z wyjątkiem błędnie wykazanego przychodu na kwotę 15,0 tys. zł (około 1% przychodów danego roku) w sprawozdaniach rocznych za 2023 i 2024 r., były rzetelne.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi NIK zwraca uwagę na konieczność zapewnienia warunków umożliwiających korzystanie z pełnej oferty GOK osobom niepełnosprawnym.

Wnioski NIK wnioskuje o:

1. Zobowiązanie właściwych pracowników GOK do opracowywania sprawozdań statystycznych zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniach finansowych oraz objaśnieniami do formularzy.
2. Aktualizację polityki rachunkowości GOK i dostosowanie jej do potrzeb Ośrodka.
3. Zobowiązanie pracowników do opisywania dowodów księgowych w sposób rzetelny, zgodny z przebiegiem operacji, którą dokumentują.
4. Wdrożenie mechanizmów mających na celu wykazywanie:
 - a. w sprawozdaniach rocznych z wykonania planu finansowego GOK wszystkich osiągniętych w danym roku budżetowym przychodów, niezależnie od kosztów z nich pokrytych;
 - b. w sprawozdaniach finansowych przychodów w kategoriach analogicznych jak w ewidencji księgowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

⁶⁹ W części na kwotę 22,3 tys. zł.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 14 sierpnia 2025 r.

Kontroler:
Emilia Wyciszkiewicz
główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

/podpisano elektronicznie/